

שעור יח: פרשת החובה (ויקרא ד-ה)

Shiur #18: Obligatory Offerings (Vayyikra 4-5)

חטאות ואשמות

חטאות

חטאת קבועה

חטאת מיוחדת למנהיגות העם

חטאת פנימית

חטאת כהן המשיח

וידבר ה' אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר: **בשגגה** מכל מצות ה' אשר לא תעשינה ועשה מאחת מהנה: אם הכהן המשיח **יחטא** לאשמת העם והקריב על **חטאתו** אשר **חטא** פר בקר תמים לה' **לחטאת**: והביא את הפר אשר פתח אהל מועד לפני ה' וסמך את ידו על ראש הפר ושחט את הפר לפני ה': ולקח הכהן המשיח מדם הפר והביא אותו אל אהל מועד: וטבל הכהן את אצבעו בדם והזה מן הדם שבע פעמים לפני ה' את פני פרדת הקדש: ונתן הכהן מן הדם על קרנות מזבח קטרת הסמים לפני ה' אשר באהל מועד ואת כל דם הפר ישפך אל יסוד העלה אשר פתח אהל מועד: ואת כל חלב פר החטאת ירים ממנו את החלב המכסה על הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב: ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה: כאשר יורם מזור זבח השלמים והקטיר הכהן על מזבח העלה: ואת עור הפר ואת כל בשרו על ראשו ועל כרעיו וקרבו ופרשו: והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה אל מקום טהור אל שפך הדשן ושרף אותו על עצים באש על שפך הדשן ושרף:

חטאת מורי ההוראה

ואם כל עדת ישראל **ישגו** ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה ואשמו: ונודעה **החטאת** אשר **חטאו** עליה והקריבו הקהל פר בקר **לחטאת** והביאו אותו לפני אהל מועד: וסמכו וקני העדה את ידיהם על ראש הפר לפני ה' ושחט את הפר לפני ה': והביא הכהן המשיח מדם הפר אל אהל מועד: וטבל הכהן את אצבעו מן הדם והזה שבע פעמים לפני ה' את פני פרדת: ומן הדם יתן על קרנות המזבח אשר לפני ה' אשר באהל מועד ואת כל דם הפר ישפך אל יסוד העלה אשר פתח אהל מועד: ואת כל חלבו ירים ממנו והקטיר המזבח: ועשה לפר כאשר עשה לפר **החטאת** כן יעשה לזכר וזכר על הכהן ונסלח להם: והוציא את הפר אל מחוץ למחנה ושרף אותו כאשר שרף את הפר הראשון **חטאת** הקהל הוא:

חטאת חיצונית

חטאת הנשיא

אשר נשיא **יחטא** ועשה אחת מכל מצות ה' אליו אשר לא תעשינה ואשם: או הודע אליו **חטאתו** אשר **חטא** בה והביא את קרבנו שעיר עזים זכר תמים: וסמך ידו על ראש השעיר ושחט אותו במקום אשר ישחט את העלה לפני ה' **חטאת** הוא: ולקח הכהן מדם **החטאת** באצבעו ונתן על קרנות מזבח העלה ואת דמו ישפך אל יסוד העלה: ואת כל חלבו יקטיר המזבח חלב זבח השלמים וכפר עליו הכהן **מחטאתו** ונסלח לו:

חטאת עם הארץ

שעירת עזים

ואם נפש אחת תחטא **בשגגה** מעם הארץ בעשתה אחת ממצות ה' אשר לא תעשינה ואשם: או הודע אליו **חטאתו** אשר **חטא** והביא קרבנו שעירת עזים תמימה נקבה **על חטאתו** אשר **חטא**: וסמך את ידו על ראש **החטאת** ושחט את **החטאת** במקום העלה: ולקח הכהן מן הדם באצבעו ונתן על קרנות מזבח העלה ואת כל דמה ישפך אל יסוד העלה: ואת כל חלבו יסיר כאשר יסיר זבח השלמים והקטיר הכהן המזבח לריח ניחח לה' וכפר עליו הכהן ונסלח לו:

כבשה

ואם כבש יביא קרבנו **לחטאת** נקבה תמימה ביאנה: וסמך את ידו על ראש **החטאת** ושחט את **החטאת** במקום אשר ישחט את העלה: ולקח הכהן מדם **החטאת** באצבעו ונתן על קרנות מזבח העלה ואת כל דמה ישפך אל יסוד העלה: ואת כל חלבו יסיר כאשר יסיר זבח השלמים והקטיר הכהן השלמים והקטיר הכהן אתם המזבח על אש ה' וכפר עליו הכהן **על חטאתו** ונסלח לו:

[illegible]

אשם מעילות

וַיְדַבֵּר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: נָפֵשׁ כִּי־תִמְעַל מֵעַל וְחֲטָאָהּ בְּשִׁגְגָהּ מִקִּדְשֵׁי ה', וְהֵבִיֵּא אֶת־אֲשָׁמוֹ לַה' אֵיל תְּמִים מִן־הַצֹּאן בַּעֲדָךְ בְּסֶרֶךְ־שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל־הַקֹּדֶשׁ לֵאשֹׁם: וְאֵת אֲשֶׁר חֲטָא מִן־הַקֹּדֶשׁ וְאֵת חֲמִישִׁיתוֹ יוֹסֵף עָלָיו וְנָתַן אוֹתוֹ לַכֹּהֵן יִכְפֹּר עָלָיו בְּאֵיל הָאֲשֵׁם וְנִסְלַח לוֹ:

וְאִם-נִפְשֵׁי תַחֲטָא וְעִשְׂתָּהּ אַחַת מִכָּל-מִצְוֹת ה' אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָהּ וְלֹא יִדְעַע וְאִשָּׁם וְנִשְׂא עוֹנוֹ׃ וְהָבִיֵא אֵיל תְּמִים מִן-הָעֵצָן בְּעֶרְכָּךְ לְאִשָּׁם אֶל-הַכֹּהֵן
וּכְפֹר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל שְׁגִגָתוֹ אֲשֶׁר-שִׁגָּג וְהוּא לֹא יִדְעַע וְנִסְלַח לוֹ׃ אִשָּׁם הוּא אִשָּׁם אִשָּׁם לֹא׃

וַיֹּדְבֶה ה' אֶל־מִשָּׁה לֵאמֹר: נָפֵשׁ כִּי תִחַטָּא וּמַעַלָה מֵעַל בָּהּ, וְכִחֵשׁ בְּעַמְּתוֹ בַּפֶּקֶדוֹן אוֹ־בְתִשְׁמוֹת יָד אוֹ בְגִיל אוֹ עֵשֶׂק אֶת־עַמְּתוֹ: אוֹ־מִצָּא אֲבֹדָה וְכִחֵשׁ בָּהּ וְנִשְׁבַּע עַל־שֹׁקֵר עַל־אֲחֹת מִכָּל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה הָאָדָם **לַחֲטָא** בְּהִנֵּה: וְהִיא **כִּי־יִחַטָּא** וְאִשֶּׁם וְהִשִּׁיב אֶת־הַגּוֹלָה אֲשֶׁר גָּזַל אוֹ אֶת־הָעֵשֶׂק אֲשֶׁר עֵשֶׂק אוֹ אֶת־הַפֶּקֶדוֹן אֲשֶׁר הִפְקֹד אָתּוּ אוֹ אֶת־הָאֲבֹדָה אֲשֶׁר מִצָּא: אוֹ מִכָּל אֲשֶׁר־יִשְׁבַּע עָלָיו לִשְׁקֹר וְשָׁלַם אֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ וּחְמִשְׁתּוֹ יִסֹּף עָלָיו לֵאמֹר הוּא לוֹ יִתְּנֵנּוּ בְּיָמָיו אֲשַׁמְתּוּ: וְאֶת־אֲשָׁמוֹ יָבִיא לָהּ: אֵיל תָּמִים מִן־הַצֹּאן בְּעֶרְכָּךְ לֵאשֶׁם אֶל־הַכֹּהֵן: וְכִפֹּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי ה' וְנִסְלַח לוֹ עַל־אֲחֹת מִכָּל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לֹא־שָׁמָּה בָּהּ:

(אשם נזיר טמא: במדבר ו:יב)

דבר אל בני ישראל וסמכו. בני ישראל סומכין ואין הגוים סומכין

נח אלא אף מצות שנצטוו עליהם בני נח ואין מביאין חטאת, ואין צורך לומר מצוה שלא נצטוו עליהם בני

ה"חטא" וה"שגגה" בספרי בראשית ושמות

(3) בראשית ד:ז

הלא אסרתי טיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבץ ואליך תשוקתו ואתה תמשל בו:

(4) בראשית יג, יג

ואנשי סדם רעים וחטאים לה מאד:

(5) בראשית יח, כ

ויאמר ה' ועקת סדם ועמרה כירבה וחטאתם כי כבדה מאד:

(6) בראשית כ, ו-ט

ויאמר אליהם האלהים בחלם גם אנכי ידעתי כי בתם לבבך עשית זאת ואחשך גם אנכי אותך מחטור לי על-כן לא-נתתיך לנגע אליה: ועתה השב אשת-האיש כי-נביא הוא ויתפלל בעדך וחייה ואס-אינך משיב דע כי-מות תמות אתה וכל-אשר-לך: וישלם אבימלך בפקד ויקרא לכל-עבדיו וידבר את-כל-הדברים האלה באזניהם וייראו האנשים מאד: ויקרא אבימלך לאברהם ויאמר לו מה-עשית לנו ומה-חטאתי לך כי-הבאת עלי ועל-ממלכתי חטאה גדלה מעשים אשר לא-יעשו עשית עמדי:

(7) בראשית לא, לו

ויחר ליעקב וירב בלבו ויען יעקב ויאמר ללכן מה-פשעני מה חטאתי כי דלקת אחרי:

(8) בראשית לט, ח-ט

וימאן ויאמר אל-אשת אדני הן אדני לא-ידע אתי מה-בבית וכל אשר-ישלו נתן בידי: איננו גדול בבית הזה ממני ולא-חשך ממני מאומה כי אס-אותך באשר את-אשתו ואין אעשה הרעה הגדלה הזאת וחטאתי לאלהים:

(9) בראשית מ, א

והי אחר הדברים האלה חטאו משקה מלך-מצרים והאפה לאדניהם למלך מצרים:

(10) בראשית מא, ט

וידבר שר המשקים את-פרעה לאמר את-חטאי אני מזכיר היום:

(11) בראשית מב, כב

ויען ראובן אתם לאמר הלא אמרתי אליכם לאמר אל-תחטאו בילד ולא שמעתם וגס-דמו הגה נדרש:

(12) בראשית מג, ט

אנכי אערבנו מידי תבקשנו אס-לא הביאתיו אליך והצגתיו לפניך וחטאתי לך כל-הימים:

(13) בראשית מד, לב

כי עבדך ערב את-הנער מעם אבי לאמר אס-לא אביאנו אליך וחטאתי לאבי כל-הימים:

(14) בראשית נ, יז

כה-תאמרו ליוסף אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כירעה גמולך ועתה שא נא לפשע עבדי אלהי אביך ויבך יוסף בדברים אליו:

(15) שמות ה, טז

תבן אין נתן לעבדיך ולבנים אמרים לנו עשו והגה עבדיך מכים וחטאת עמך:

(16) שמות ט, כז

וישלח פרעה ויקרא למושה ולאהרן ויאמר אלהם חטאתי הפעם ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים:

(17) שמות ט, לד

וירא פרעה כי-חלל המטר והברד והקלח ויסף לחטא וכבד לבו הוא ועבדיו:

(18) שמות י', טז-יז

וַיִּמְהַר מֹשֶׁה לְקַדֵּשׁ לְמִשְׁחָה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר חֲטֹאתִי לָהֶם אֱלֹהֵיכֶם וְלָכֶם:
וְעַתָּה שָׂא נָא חֲטֹאתֵינוּ אֲנִי הַפֶּעַם וְהַעֲתִירוּ לָהֶם אֱלֹהֵיכֶם וְיִסְרוּ מֵעָלַי רַק אֶת־הַמֹּת הַזֶּה:

(19) שמות כ, יז

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אֱלֹהֵיכֶם אֵל־תִּירָאוּ כִּי לְבַעֲבוֹר נִסּוֹת אֶתְכֶם בָּא הָאֱלֹהִים וּבַעֲבוֹר תִּהְיֶה יְדְאֵתוֹ עַל־פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי תַחֲטְאוּ:

(20) שמות כג, לג

לֹא יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ פְּדִי־חֲטִיאוֹ אַתָּה לֵי כִי תַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵיהֶם כִּי־יִהְיֶה לָךְ לְמוֹקֵשׁ:

(21) שמות כט, יד

וְאֶת־בִּשְׂרֵי הַכֹּהֵן וְאֶת־עֲדוֹ וְאֶת־פְּרָשׁוֹ תִשְׂרֹף בְּאֵשׁ מִחוּץ לַמִּחֲנֶה חֲטֹאתָ הוּא:

(22) שמות כט, לו

וְכִפֹּר חֲטֹאתָ תַעֲשֶׂה לַיּוֹם עַל־הַכֹּהֲנִים וְחֲטֹאתָ עַל־הַמִּזְבֵּחַ בְּכַפֶּרֶךְ עָלָיו וּמִשַּׁחֲתָ אוֹתוֹ לְקִדְשׁוֹ:

(23) שמות ל, י

וְכִפֹּר אַהֲרֹן עַל־קִרְיָתוֹ אֶחָת בַּשָּׁנָה מִדֶּם חֲטֹאת הַכֹּהֲנִים אֶחָת בַּשָּׁנָה יִכַּפֵּר עָלָיו לְדֹרֹתֵיכֶם קֹדֶשׁ־קֳדָשִׁים הוּא לָהֶם:

(24) שמות לב, כא

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן מִדֵּעֲשֶׂה לָךְ הָעַם הַזֶּה כִּי־הִבְאֵת עָלָיו חֲטֹאתָ גְדֹלָה:

(25) שמות לב, ל-לד

וַיְהִי מִמַּחֲרָת וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַתֶּם חֲטֹאתֶם חֲטֹאתָ גְדֹלָה וְעַתָּה אֵעֲלֶה אֶל־ה' אוֹלִי אֲכַפְּרָה בְּעֵד חֲטֹאתֵכֶם: וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה אֶל־ה' וַיֹּאמֶר אֲנִי חֲטָא הָעָם הַזֶּה חֲטֹאתָ גְדֹלָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם אֱלֹהִים זָהָב: וְעַתָּה אֲסַתְּשָׂא חֲטֹאתֶם וְאֲסִיֵּאִין מִחֲנִי נָא מִסַּפֶּרְךָ אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה מִי אֲשֶׁר חֲטָא־לִי אֲמַחֲנוּ מִסַּפְרִי: וְעַתָּה לָךְ נָתַח אֶת־הָעָם אֶל אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לָךְ הִנֵּה מִלֵּאכִי יֵלֶךְ לְפָנֶיךָ וּבְיוֹם פְּקֻדֵי וּפְקֻדֹתַי עֲלֵהֶם חֲטֹאתֶם:

(26) שמות לד, ו-ז

וַיַּעֲבֹר ה' עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא ה' ה' אֱלֹהִים וַחֲנוּן אֲרֹךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְאֱמֶת: נָצַר חֶסֶד לְאֵלִיפִים נָשָׂא עוֹן וּפִשַׁע וְחֲטֹאתָ וְנִקְּהָ לֹא יִנְקָה פְקָדוֹ עוֹן אֲבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־בָּנֵי בָנִים עַל־שְׁלֹשִׁים וְעַל־רִבְעִים: וַיִּמְהַר מֹשֶׁה וַיִּקַּד אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ: וַיֹּאמֶר אֲסִינָא מִצְאָתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יֵלֶךְ־נָא אֲדֹנָי בְּקִרְבְּנוּ כִי עַם־קָשֶׁה־עֹרֵף הוּא וְסָלַחְתָּ לְעוֹנָנוּ וּלְחַטֹּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ: